

De Wmo modelverordening: overzicht advisering van de CG-Raad en CSO

5 oktober 2010

In 2 rondes hebben de CSO en de CG-Raad geadviseerd over de concept modelverordening Wmo van de VNG. Het betrof versie 8A die in het voorjaar werd voorgelegd en versie 11 in het najaar.

Onze inbreng heeft ertoe geleid dat met name de toelichting op de modelverordening op een flink aantal punten is aangepast door de VNG. Andere adviezen krijgen een plaats in de beleidsregels Wmo. En voor een aantal van onze adviezen hebben we op landelijk nivo helaas geen gehoor gevonden. Deze laatste punten kunnen wellicht door lokale belangenbehartigers ingebracht kunnen worden bij het vaststellen van een nieuwe Wmo verordening.

Hieronder volgt een overzicht van de inhoud van onze adviezen en de reactie van de VNG. In het eerste blok de algemene

Algemene adviezen		
Advies CSO en CG-Raad	Reactie VNG	Vervolg nodig?
<p>Opbouw van de verordening aanpassen: de kanteling is onvoldoende zichtbaar, resultaten lijken geen betrekking te hebben op “het gesprek”. Advies: In begin van de modelverordening (na begripsomschrijvingen) een hoofdstuk opnemen waarin uitleg van de compensatieplicht en het denken in resultaten geformuleerd wordt.</p>	<p>Advies is overgenomen. Hoofdstuk 2, resultaatgerichte compensatie is toegevoegd. Hoofdstuk 3 heeft betere titel; hoe te komen tot de te bereiken resultaten.</p>	
<p>Structuur teksten Maak meer gebruik van de teksten uit de bouwstenen “denken in resultaten” en “het gesprek”.</p>	<p>Advies wordt overgenomen. Bij de ontwerp beleidregels zal meer bij de bouwstenen worden aangesloten. Alle beleidsregels starten met de letterlijke tekst uit de modelverordening en geven dan nadere uitwerking</p>	<p>Check beleidsregels</p>

<p>Jurisprudentie Gebruik deze consequent en systematisch. Ofwel om grenzen te bepalen ofwel om interpretatie van de tekst van de verordening te duiden.</p>	<p>Advies deels overgenomen, uitkomst OK. VNG stelt voor om alleen richtinggevende uitspraken van de Centrale Raad Van Beroep op te nemen. Andere uitspraken worden overgenomen in de beleidsregels om te voorkomen dat de modelverordening te snel verouderd. CSO en CG-Raad zijn het hiermee eens.</p>	<p>CG-Raad checkt nog of er een relevante uitspraak van de CRVB over zelfredzaamheid bestaat die toegevoegd kan worden.</p>
<p>Reikwijdte compensatieplicht: geldt ook voor mantelzorgers en vrijwilligers. Geef ook mantelzorgers en vrijwilligers een aanspraak op individuele voorzieningen, conform artikel 1, lid 7 van de Wmo. Zo zouden zij bijvoorbeeld in aanmerking kunnen komen voor hulp in het huishouden of kinderopvang, als zij door zorgtaken overbelast dreigen te worden.</p>	<p>Advies is niet overgenomen. VNG neemt dit advies grotendeels niet over met de volgende motivatie: In de jurisprudentie is nog in het geheel niet duidelijk geworden wat de reikwijdte is ten aanzien van mantelzorgers en vrijwilligers. Ook ontbreken goede praktische voorbeelden van de compensatieplicht t.a.v. deze doelgroepen. Hulp bij huishouden zou mantelzorger volgens de VNG als volgt op kunnen lossen: Voor mantelzorgtaken een PGB uit de AWBZ aanvragen en verdienen inzetten voor huishoudelijke hulp in eigen woning. VNG is wel bereid een zinsnede in de toelichting te schrappen, die onnodig inperkt. Waar jurisprudentie ontbreekt, moeten gemeenten de ruimte hebben voor eigen invulling van artikel 1, lid 7 Wmo</p>	<p>Dit is een belangrijk aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging. Is de gemeente bereid om de compensatieplicht voor mantelzorgers en vrijwilligers nader uit te werken in de verordening? Wanneer ondersteuning uit het prestatieveld 4 “ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers” niet toereikend is in de individuele situatie, zou een individuele voorziening uitkomst kunnen bieden.</p> <p>Jurisprudentie op dit onderdeel is ook wenselijk.</p>
<p>Begripsomschrijvingen maak heldere definities voor algemene, algemeen gebruikelijke, voorliggende, wettelijk voorliggende en collectieve voorzieningen. Als begrippen niet onderscheidend zijn, voeg ze dan samen in één begrip.</p>	<p>Advies wordt overgenomen Toezegging VNG: ordeningsprincipes worden verhelderd. Toelichting: Bij (wettelijk) voorliggend gaat het om indeling in volgorde, bij algemeen (gebruikelijk) en collectief om beschrijvende indeling. Algemeen gebruikelijk gaat over artikelen/spullen en algemeen gaat over diensten. Collectief zal gereserveerd worden voor “collectief vervoer”.</p>	<p>Check in volgende versie modelverordening</p>

<p>Te bereiken resultaten moeten neutraler omschreven worden. Niet onnodig vooraf inperken van oplossingsrichtingen.</p>	<p>Advies deels overgenomen. Op een aantal plaatsen zijn in de toelichting onnodige inperkingen blijven staan, b.v. ramen wassen hoort niet bij hulp bij huishouden, uitgaan van woning in sociale woningbouw als maatstaf, rollator uitsluiten</p>	<p>Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging: Zorg dat de verordening zo min mogelijk voorzieningen bij voorbaat al uitsluit. Dat biedt de meeste mogelijkheden voor maatwerk.</p>
<p>Bezwaarprocedure Neem in de toelichting op de suggestie om lokaal of samen met andere gemeenten in de regio een onafhankelijke instantie in het leven te roepen die optreedt bij meningsverschillen tussen burger en gemeente. Dit omdat burgers het lastig vinden dat bezwaarschriften behandeld worden binnen dezelfde gemeente die de aanvraag heeft afgewezen.</p>	<p>Advies wordt overgenomen. VNG besteedt in de modelbeleidsregels aandacht aan onafhankelijke geschillencommissie en mediation.</p>	<p>Check in beleidsregels</p>
<p>Zelfredzaamheid als uitgangspunt. Verwoord helder dat de intentie is dat iemand in staat gesteld wordt om zelf voorzieningen te treffen (amendement nr 65), dus een actieve rol van de burger: iemand verplaatst zichzelf, iemand voert een huishouden etc. Voorbeeld: individueel aangepaste stofzuiger kan dan betere oplossing zijn dan hulp bij huishouden. Gemeente zou meerkosten van aanpassing moeten vergoeden.</p>	<p>Advies wordt mogelijk deels overgenomen. Voor zover mogelijk neemt de VNG dit op in de modelbeleidsregels. Men vindt het niet helder waar juridisch de grens ligt. Vergoeden van individuele aanpassingen (voorbeeld stofzuiger) zou uit ZVW moeten of gebruikelijke voorziening zijn. Maar Wmo sluit vergoeding niet uit. VNG ziet dit ook als interessant discussiepunt in de informatiebijeenkomsten over de nieuwe verordening</p>	<p>Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging: Bepleit dat in de verordening het uitgangspunt van zelfredzaamheid goed wordt opgenomen. Een oplossing waardoor iemand zelf een resultaat bereikt is meer compenserend dan een oplossing waarmee iemand afhankelijk blijft van derden.</p>

Detailadviezen (per artikel)		
Advies CSO en CG-Raad	Reactie VNG	Vervolg nodig?
Verslag van gesprek als aanvraag Neem op dat het verslag van het gesprek direct als aanvraag voor een individuele voorziening kan dienen.	Advies is overgenomen Opgenomen in artikel 7.3	
Resultaat van gesprek Graag een heldere formulering van wat het gesprek moet opleveren.	Advies is overgenomen en verwoord in hoofdstuk 2 en 4.	
Relatie met mantelzorger/vrijwilliger duidelijk formuleren in artikel 1 lid 7	Advies is overgenomen in de toelichting	
Bijzondere betekenis “psycho sociaal” goed toelichten in artikel 1 lid 8	Advies is overgenomen in de toelichting met behulp van citaat CRvB	
Gebruikelijke zorg nuanceren in artikel 1 lid 15 door toevoegen ‘tenzij er sprake is van dreigende overbelasting bij de mantelzorger’	Advies wordt overgenomen in de beleidsregels	Check beleidsregels
Nevenschikkend formuleren van oplossingsrichtingen Bij het gesprek. (artikel 5) moeten de oplossingsrichtingen nevenschikkend geformuleerd (niet de hierna overblijvende problemen.....die vragen om een individuele voorziening)	Advies wordt overgenomen , wordt aangepast.	
Lijst voor gesprek Term lijst is niet handig, (art 5.2) heeft het risico dat in plaats van een gesprek (wederkerig) een lijst wordt afgewerkt.	Advies deels overgenomen , is genuanceerd in de toelichting.	
Competenties gespreksvoerder Dit kan ook vrijwilliger zijn, maar competenties moeten helder zijn, conform bouwsteen “het gesprek”	Advies deels overgenomen (kennis van ICF toegevoegd als competentie) en komt deels terug in de beleidsregels.	
Verslag van het gesprek In de bouwsteen “het gesprek” is opgenomen dat het gesprek wordt afgesloten met een verslag. In de modelverordening moet dit zo overgenomen worden en niet “het gesprek kan afgesloten worden met een verslag” (artikel 6.1)	Advies wordt niet overgenomen , omdat gemeenten dit te omslachtig vinden. Het maken van aantekeningen wordt wel haalbaar gevonden. Deze aantekeningen zijn dan desgewenst op te vragen door de burger.	Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging: Regel dat er standaard een verslag gemaakt wordt van het gesprek. Verslag maakt helder of partijen elkaar goed begrepen hebben, geeft afspraken weer en biedt houvast bij vervolgstappen. Als gemeente niet kiest voor altijd een verslag: informeer burgers dat zij aantekeningen over het gesprek kunnen opvragen.

Ondersteuningsplan Vat het verslag op als een ondersteuningsplan, dat activeert tot zelfredzaamheid en participatie en ondersteuning in samenhang in beeld brengt (ook AWBZ etc)	Advies wordt niet overgenomen met de motivatie dat i.v.m. het ontbreken van het medisch advies in deze fase dit niet mogelijk is.	Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging Pleit voor een integrale benadering in het gesprek, waarin ondersteuning levensbreed aan de orde komt.
Beoordeling Geef bij artikel 8 helderheid over de wegingsfactoren	Advies wordt overgenomen in de model beleidsregels	Check beleidsregels
Ramen wassen moet niet worden uitgesloten bij hulp bij huishouden. (artikel 9.2) De meeste mensen wassen zelf hun ramen, uitbesteden is geen algemene voorziening.	Advies wordt niet overgenomen , omdat onder de AWBZ ook ramen wassen buitenkant was uitgesloten. Binnenkant kan wel in de Wmo, dit wordt verduidelijkt.	
Kinderen inschakelen voor huishouden Beperkt gebruikelijke zorg tot volwassenen, (ouder dan 18 jaar) Stel geen regels voor het inschakelen van kinderen voor huishoudelijke taken. Kinderen die opgroeien in een gezin met een chronisch zieke nemen vaak al extra taken en verantwoordelijkheid op zich.	Advies wordt niet overgenomen	Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging: Pleit voor het beperken van gebruikelijke zorg tot volwassenen. Neem geen regels op over het inschakelen van kinderen. Natuurlijk is het in het algemeen goed als kinderen bijdragen aan het huishouden (kamer opruimen etc.), maar dit hoeft niet in regels gevat voor deze groep “jonge mantelzorgers”.
Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften (artikel 11) Geef ook aan hoe het zit met duurzame gebruiksartikelen (kleding, huishoudelijke apparatuur etc), niet alleen verbruiksartikelen.	Advies niet overgenomen	Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging Pleit voor niet uitsluiten (mogelijk maken dus) van ondersteuning bij aanschaf van duurzame gebruiksartikelen.
Begeleiding bij boodschappen doen niet uitsluiten als voorziening. (artikel 11.2) Is belangrijk voor zelfredzaamheid en participatie	Advies niet overgenomen , ook niet wat betreft de mensen met lichte beperkingen, die eerder dit als begeleiding vanuit de AWBZ kregen (verstandelijke beperking, lichte dementie).	Aandachtspunt voor lokale belangenbehartiging: Pleit voor niet uitsluiten van begeleiding bij boodschappen doen als compensatie.
Overname van de zorg voor gezonde kinderen (13.1). Bij ziekte van de ouders moet ook de zorg voor kinderen met een beperking overgenomen worden voor zover niet in de AWBZ. Dus “gezonde” schrappen	Advies is overgenomen	
Uitsluiten rollator Geen voorzieningen uitsluiten ook niet als ze eerder in de ZVW zaten. Deze tekst in de toelichting schrappen.	Advies wordt overgenomen , tekst wordt aangepast	

<p>Onderscheid PGB en financiële tegemoetkoming (artikel 17) is er wel en moet verhelderd. Dit onderscheid is gemaakt n.a.v. de discussie over alfahulpen.</p>	<p>Advies wordt overgenomen</p>	
<p>Advies medisch adviseur (artikel 25) toevoegen dat hier ICF gebruikt wordt voor samenhang tussen verslag onderzoek en beoordeling</p>	<p>Advies wordt overgenomen</p>	